

- CUYVERS, G., *De maatschappelijke marginalisering van het slachtoffer van misdrijven*, IURCS nr. 12, Kluwer rechtswetenschappen, Antwerpen, 1986.
- DE CUYPER, G. en DESTRIJCKER, P., *Militiezakboekje*, Kluwer rechtswetenschappen, Antwerpen, 1986, VIII en 377 p.
- DE MEYER, J., *Toepassing van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens in België*, W.E.J.Tjeenk Willink, Zwolle, 1985, 32 p.
- DE WIT, J. en VAN OUTRIVE, L., *Gevangeniswezen en abolitionisme*, Liga voor Mensenrechten, Gent, 1986, 78 p.
- HUYBRECHTS, L., *Economisch recht en misdrijf*, Kluwer rechtswetenschappen, Antwerpen, 1986, XXII en 311 p.
- KASPERSEN, H.W.K., (red.), *Computermisdad en strafrecht*, Kluwer rechtswetenschappen, Antwerpen-Deventer, 1986, 182 p.
- KRUL-STEKENEE, J. en ZEEGERS, M., (red.), *De psychiatrie in het Nederlandse recht*, Gouda Quint, Arnhem, 1986, 172 p.
- MACHIELSE, A.J.M., *Noodweer in het strafrecht*, Stichting Onderzoek Recht en Beleid, Amsterdam, 1986, XVIII en 752 p.
- MECHIOR, M. e.a., *Een zaak aanhangig maken te Straatsburg*, Ed. Nemesis, Brussel, 1986, 216 p.
- N., *La criminologie au Prétoire*, Story-Scientia, Gent, 1985, VIII en 192 p.
- SNACKEN, S., *De korte gevangenisstraf*, Kluwer - Gouda Quint, Antwerpen-Arnhem, 1986, IX en 342 p.
- SUYVER, J.J.H., *Politie in de rechtsorde*, W.E.J.Tjeenk Willink, Zwolle, 1986, XII en 120 p.
- VAN BUGGENHOUT, B., VANACHTER, O. en SIMOENS, D., *Werken als vrijwilliger. Rechtsstatuut en beleid*, Die Keure, Brugge, 1986, III en 121 p.
- VAN DE POL, U., *Openbaar terecht. Een onderzoek van het openbaarheidsbeginsel in de strafrechtspleging*, Gouda Quint b.v., Arnhem, 1986, 674 p.
- VAN DER BURG, W., *Een andere visie op burgerlijke ongehoorzaamheid*, Post Scriptum Reeks, Gouda Quint, Noorduijn, 1986, XX en 238 p.
- VAN DER NEUT, J.L., *Discriminatie en strafrecht*, Gouda Quint, Arnhem, 1986, 163 p.
- X., *Advies cultuurwetgeving*, Sociaal en Cultureel Planbureau, Rijswijk, 1986, 305 p.

Blondeel, G., *Mevrouw de Jeugdrechter*, Unistad Uitgaven, Antwerpen/Breda, 1986, 188 p.

Het werk is een ingekorte vertaling van het reeds in 1982 verschenen boek 'Le purgatoire du juge', geschreven onder het doorzichtige pseudoniem van Guy Le Blond.

De inkortingen zijn goed aangebracht en maken het verhaal soberder en beter leesbaar (compliment voor het deskundig slijpwerk van de vertalers: Jan Vanderheyden en Peter Westerlaken).

Het betreft, naar de woorden van de schrijver zelf, een getuigenis en geen literair werk. *Literair* is het werk nochtans wel geslaagd omdat het boeiend blijft en de verschillende draden, die er doorheen geslopen zijn, toelaten de drie case-studies te blijven volgen. Het procédé om de verhalen in stukjes te versnijden maakt de lectuur wel meer vermoeiend, maar beantwoordt beter aan de beleevingswerkelijkheid van een jeugdrechtbank. *Als getuigenis* blijft het boek geloofwaardig en oprecht, wat een enorm compliment inhoudt voor de auteur.

Door de weglating van zekere stukken (b.v. uit de franse 'introduction') wordt de getuigenis strakker, minder 'gevoelerig', en wint ze (naar mijn smaak althans) aan overtuigingskracht.

Toch blijf ik met een fundamentele vraag zitten i.v.m. de essentiële functie van de zittende jeugdmagistraat: *Mevrouw* de Jeugdrechter. De keuze voor een vrouwelijk alibi (of is het hier een alias) is merkwaardig. Pascale Couturier is een koorddanseres op het strakgespannen touw tussen het door Rede beheerste sentiment en een haast lyrische sentimentaliteit. Enkele voorbeelden ter illustratie: Pascale (de jeugdrechter) en Chantal (het moeilijke meisje) 'geven elkaar als gewoonlijk een kus ...' (p. 86); elders, en bij herhaling, neemt zij Asma in haar armen ... Kan daar een *officiële* zitting na (p. 155), waarbij de actoren elkaar in zwarte toga en doorkijkblouse ... weerstreven? Vervang even door een mannelijke rechter in deze warme moeder/vader rol?

Opvallend is hoe bijzonder kranig Pascale zich bij de aanvang van haar loopbaan opstelt t.a.v. haar aarzelende griffier (p. 11). 'Maakt u zich geen zorgen. Alles komt in orde'. Dit is toch wel vrouwelijk (?) inconsequent in samenhang met haar algemeen aarzelende, ambivalente beroepsattitude.

Mijn vraag wordt verlegd naar deze van *rolbepaling* van de jeugdrechter, de beslisser, in het *samenspel* met vaste afgevaardigden, Meester Helper (p. 19) – de natuurlijke ouders... Opvallend is de bijzonder zwakke figuur van de afgevaardigde Lonneux, 'het mannetje met de rosse baard': hij verdient niet vast te zijn en dient dringend afgezet te worden i.p.v. afgevaardigd; tenzij

– hij zijn leven nog kan beteren en niet onaangekondigd op bezoek komt en privacy schendt (p. 45);

– hij geen stereotype, aan eigen beleving ontleende, interpretatie geeft, aan het gedrag van Thierry: 'Hij was ervan overtuigd dat het om een denkbeeldig probleem ging' (p. 47);

– hij het dramatisch slot van dit geval beter voorziet en niet schuldig neutraal blijft in zijn interventie (p. 165) ...

Naargelang ik naar het einde toe lees en goed luister... raak ik echter meer en meer verzoend. De herkenbare figuur van Joseph Bromard (de verborgen verleider – de satanische Savonarola) is enorm goed aangebracht en gebruikt. Dit is de valkuil van de valse sentimentaliteit – maar Pascale Couturier valt niet van haar koord – ze wil enkel ophouden met dansen. Volgt het subliem gesprek met Simon Duchène (de *eik* in het Bos van Vertwijfeling): 'Het gebeurt dat *wij* uit onze rol van scheidsrechter stappen' (p. 163); 'In dit rotvak weet je nooit of het geluk(t) is...'.

Thierry, de vadermoordenaar in potentie, doet de deur toe met zijn aanklacht 'alleen *moeders* vergeten niet...'. Een *Mevrouw* de Jeugdrechter kan deze rol niet assumeren...

Besluit het verhaal met een open einde? ... Ik denk van niet. Met de dolende Odysseus zou Pascale kunnen uitroepen: 'Gij waart mijn redding, meisje!': Asma Ouadagh, de kleine dievegge uit Marokko.

Ze blijft, 'zeker', met kennis van zaken (p. 177). Het slotwoord is: Amen, het zij zo.

Ik weersta niet aan het uitbrengen van enkele meer transcenderende slotgedachten over deze Ode aan de menselijkheid.

Het Pascale Couturier-Fonds is het produkt van de verbeeldingskracht van Guy Blondeel – de auteursrechten van dit werk van fictie spijzen een daad van warmhartigheid...

Mag mijn commentaar in *Panopticon* vele kopers aanzetten om ook hun centje bij te dragen ... en het besproken boek te kopen. Ze zullen erdoor worden verrijkt. Zowel studenten als docenten in het jeugdrecht kunnen er (nog) veel uit leren.

Gerda De Bock

Dossier Jeugdbescherming, Socialistisch Welzijnswerk, 1985, nr. 3 en 4, H.I.S.K.W.A.

Dit 120 p. tellend dossier geeft in een 10-tal artikelen een kritisch overzicht van de praktijk- en beleidsontwikkelingen binnen de jeugdbescherming, stand van zaken eind 1985. Intussen is een enkele informatie wel achterhaald. Maar de lectuur van dit meestal goed geschreven en overzichtelijk rapport is er niet minder boeiend om geworden. Volgt nu een beknopt overzicht van de inhoud.

Na een inleidende probleemstelling volgt van de hand van E. Verhellen een zeer heldere bespreking van de staatshervorming van 1980: haar consequenties voor het overheidsbeleid (verdeling van wetgevende en uitvoerende macht over nationale, gemeenschaps- en gewestelijke instanties) en voor de uitbouw van de jeugdbescherming (bevoegdheidsconflict tussen nationale en Gemeenschaps-overheid - de standpunten en voorstelontwerp van beide Ministers). De dubbelzinnige afbakening van de toegekende materies en het loopje met het principe van de scheiding der machten worden scherp in het licht gesteld. Mislukte overleggingen en een advies-zonder-directe-impact van de Raad van State, doen de hele sector in spanning uitkijken naar de uitkomst van deze machtspolitieke strijd. Wat hierbij de auteur het meest bedroeft, is dat kinderen en jongeren waar het eigenlijk om gaat, in de kou blijven staan.

Deze visie vinden we ook terug bij C. Eliaerts, die het voorontwerp Gol aan een kritische analyse onderwerpt en als uitdrukking van een conservatieve controle-ideologie duidelijk afwijst: de jongerenemancipatie, de versterking van hun rechtspositie en maatschappelijke positie, lijkt met dit ontwerp verder verwijderd dan ooit.

P. De Loof toetst het vernieuwde jeugdzorgbeleid van de Minister van de Vlaamse Gemeenschap aan enkele basisprincipes van het rapport van de werkgroep Steyaert (1981): de jongerenpositie wordt inderdaad versterkt, vnl. door een betere informatie en door de mogelijkheid de aangeboden hulp te aanvaarden dan wel te weigeren. Wat ontbreekt, volgens de auteur, is 'een overstap': hiermee bedoelt hij dat naar middelen en mogelijkheden dient gezocht om het 'beschermings'karakter van de zorg om te buigen 'tot een beleid dat inspeelt op de concrete behoeften van jongeren en hen de kans geeft de hen toebedachte hulpverlening zèlf in handen te nemen'. Dat De Loof hier nog vrij vaag en algemeen blijft kan men hem niet kwalijk nemen: wetenschappelijk onderzoek m.b.t. de functies en mogelijke werkwijzen van een jongerenombudscentrum komt nog maar pas van de grond.

Johan Cabooter wil in zijn boeiende bijdrage 'Mag het iets meer zijn? Jeugdbijstand in de rechtsomlegging', het Decreet inzake Bijzondere Jeugdbijstand benaderen vanuit een organisatorisch-structurele invalshoek en toetsen